

YANLIŞ OKUMA TUTUM ve DAVRANIŞLARI

*Salih GÜLERER**

*Zekerya BATUR***

ÖZET

Temel okuma becerisinin kavranması ve bu becerilerin günlük yaşama geçirilmesi son derece önemlidir. Bu bakımdan okuma becerisinin 4–15 yaş arasında kazandırılması zorunluluğu ileriki yaşlarda karşılaşılabilecek güçlüklerin yenilmesinde büyük bir öneme sahiptir.

Çocukların öğrenme problemlerini yaşaması bazı aksaklıkları da beraberinde getirmektedir. Okuma, yazma, konuşma ve dinlemede çeşitli engellerle karşılaşılmaktadır. Bu durumun temelinde nörolojik etmenler olabilmektedir. Aynı zamanda öğretmenin kullandığı yanlış metot da etkili olabilir (Vassaf, 2003: 9). Öğretmenin izleyeceği yol ve yapacağı çalışmaları doğru seçmesi önemlidir; bu seçim, sıkıntı yaşayan öğrencilerin bu problemleri kolay atlatacakları düşünülmektedir.

Öğretmen okuma problemi olan çocukları saptayıp bu aksaklığı giderecek çözümleri üretmelidir. Bu engelleri ortadan kaldıracak olan kişi ya da kurumların eşgüdümlü çalışması ile öğrenciyi başarıya ulaştırabilir (Ünalın, 2001: 145). Bu başarı, okumadaki temel aksaklıkları gidereceği için anlamaya yönelik aksaklıkları da ortadan kaldırmaktadır (Güneş, 1997: 250).

Bu çalışmada bireyi yanlış okumaya yönelten sebeplerle yanlış okuma tutum ve davranışlarının nedenleri ve çözüm yolları üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Okuma, Okuma Engelleri, Anlama.

ABSTRACT:

Comprehending the ability of basic reading and using them in the daily life is very important. Because of this necessity of giving the ability of reading between 4-15 ages is very important for solving the difficulties that can be met in the future ages.

Learning problems faced by children brought some defects, some problems in reading, listening, speaking and writing were examined.

* Öğr. Grv., AKÜ Uşak Eğitim Fakültesi, Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Bölümü

** Arş. Grv., AKÜ Uşak Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü

Neurological factors or student, teacher and using wrong methods can be the basis this statement. (Vassaf, 2003: 9). The way that the teacher will follow and the studies chosen properly can be useful in solving this problem lived by the students.

Teachers must determine the students living reading problem and must find solutions to this problems. Persons or institutions wanting to remove this problem must study cooperatively (Ünalın, 2001: 145). This success because of removing the basic difficulties can simultaneously remove the problems of comprehending (Güneş, 1997: 250).

In this article the causes that directed to wrong reading and the solutions of the attitude of wrong reading is stressed.

Key Words: Reading, reading difficulties and comprehending

A.OKUMA SORUNLARI

*Okuma insana olgunluk, konuşmak canlılık,
yazmak da açıklık verir.* F. BACON

I. Çocuğun Kendisinden Kaynaklanan Yanlış Okuma Tutum ve Davranışları

1.Heceleme:

Okumayı heceleyerek anlamaya çalışmak ya da seslendirmek gerek algılama gerekse zaman yönünden sakıncalıdır, çünkü düşünce herhangi bir şeyi bütün olarak algılar (Güneş, 1997: 251).Hecelemeden dolayı düşünce sistemleri arasında tam olarak bir bütünlük sağlanmadığı zaman gerek dil becerilerinin gelişimi gerekse kavrama kabiliyeti zarara uğrayabilmektedir. Bu engel, fonksiyonel okumanın dışına çıkarak istendik okuma davranışının önüne set çekmektedir.

Bu yanlış okuma oldukça yorucu bir okumadır. Heceleyerek okuma, okuma hızı açısından engelleyicidir. Bunun yerine bütünü görme yoluna gidilmelidir (Sever ve Bşk. 1990: 11).

Heceleme davranışı, öğrenmekle öğrenmeme arasında kalan bir süreçtir. İlk okuma döneminde tüme varım yönteminin kullanılması bu sonucu doğurmuş olabilir. Harften heceye, heceden sözcüğe, sözcükten cümleye doğru bir sıra izlenirse heceleme davranışı oluşabilir. Bu durum hızlı okumayı ve anlamayı düşürür.

Heceleme tekniği, bütün olarak kavrama yaklaşımına ters düşmektedir. Çünkü beynin hızı, görme hızından daha fazladır. Hecelemede beyin yorulur ve okuma zevki körelir.

Çözüm Önerileri:

- Resimleme metodu uygulanmalı,
- Cümleyi oluşturan ögeler birlikte verilerek ezberletilmelidir,
- Daha sonra kelimeye, en sonunda da heceye geçilmelidir,
- Görme yelpazesi genişletilmelidir.

2. Kelime Kelime Okuma:

Okuma işlemini yapan beynimizdir. Göz, gördüklerini beyine iletir. Beyin gelen bilgileri deşifre edip sıraya koyarak birbiriyle ilişkilendirir. Eğer çocuk bir defada bir kelime okuyorsa; bu, yavaş okuma ve anlamı kaçırmalarına neden olur. Çünkü beyne ne kadar fazla bilgi gönderilirse beyin o kadar hızlı hareket eder. Göz de iletkenlik işlevini kelimelerin üzerinden kayarak değil sıçrayarak yapar. Göz bir duruş ve sıçrayış sırasında beyne ne kadar çok kelime gönderirse çocuğun anlama düzeyi de o kadar artar. Diyelim ki on beş kelimelik bir cümleyi okuyan çocuk eğer kelime kelime okuyorsa gözü on beş kez sıçrama yapacak, bu ağır tempoda gözden çok daha hızlı hareket eden beyin sabırsızlık göstererek okunan cümleye ilgisini kaybedecektir. Böylece uzun bir cümlenin okunuşunda cümlenin sonuna gelindiğinde cümlenin başıyla ilişki kopmuş olduğu için çocuk cümleyi tekrar baştan alarak okumaya çalışacaktır. Oysaki kelime kelime okuma yerine göz bir defada anlamlı 2–3 kelime gönderecek olursa beyin tarafında anlamlı kelime grupları arasındaki ilgi çok çok çabuk kurulacak, böylece geri dönüşlerin önüne geçilip anlayarak okuma sağlanmış olacaktır (Türkkan, 2000: 92; Ruşen, 2000: 40).

Çözüm Önerileri:

- Görme yelpazesini genişletme çalışmaları,
- Gözü hızlandırma çalışmaları,
- Cümlenin ilk ve son kelimeleri yuvarlak içine alıp geri kalan kelimelerin altı çizilerek ilk kelimeyi okuyup çizgiyi takip ederek son kelimeyi okuma,
- Önce bir kelimenin birkaç mm altına belirgin bir nokta koyulmalı, koyulan noktaya yoğunlaşp üstteki kelimeyi görme çalışması yaparak daha sonra birkaç kelimenin altına nokta koyularak aynı çalışmanın tekrarlatılması,

- Örnek cümlelerin kelimelerini, anlamlı bir şekilde birkaç kelimeyi yuvarlak içine alarak okuma çalışmaları.

3. Geriye Dönüp Tekrar Okuma:

Okumadaki bu yanlış alışkanlık, çocuk kelimeyi anladığı hâlde kendine güvensizlik, tereddüt ve bir daha okursam, daha iyi anlarım gibi birtakım engellerden kaynaklanmaktadır. Bu durum çocuğun okuma hızını yavaşlattığı gibi algılama durumunu da azaltır. Tekrar geri dönüşlerle yapılan okuma, konuya karşı dikkatin ve ilginin bir süre sonra azalması ve okumanın zevk alınmayan faaliyet hâline gelmesine yol açar. Böylece kısa bir sürede okunup anlaşılacak bir metnin uzun sürede elde tutulması çocuğu okumadan soğutacağı gibi beynin ağır tempodan sıkılarak başka konulara yönelmesine de yol açar.

Çözüm Önerileri:

- Okunan satırların üzeri kapatılarak yapılacak okuma çalışmaları,
- Anlayamam endişesini ortadan kaldırmak için kelimeleri bir defada okumaya yönelik güven verici telkin ve ikna çalışmaları,
- Seviye üstü metinleri sadeleştirme çalışmaları.

4. Anlamı Kaçırma, İlgisizlik ve Yoğunlaşmama:

Çocuk okuduğu parçada anlamını bilmediği kelimeler ve kavramlarla sık sık karşılaşıyorsa okumaya karşı ilgisizlik ve isteksizlik giderek artar, bu durum algılama seviyesini düşürür; okunan parçaların anlaşılmasına, anlaşılma da metne yönelik zaman kayıplarına neden olur. Artık okunan metinden çok günlük başka işlere veya sorunlara doğru ilginin yönelmesi söz konusudur. İlginin okunan parçadan başka şeylere yönelmesi metne yoğunlaşmayı da olumsuz yönde etkileyecek, çocuğun okuma isteği azaltacaktır. Öğretmen, ilgisi dağınık olan öğrencileri tespit etmeli, onlara okumanın sağlayacağı faydaları üzerinde motive edici telkinlerde bulunmalıdır. Böylece çocuğun tekrar konu üzerinde yoğunlaşması sağlamış olacaktır.

Çözüm Önerileri:

- Okunan metinde anlamı bilinmeyen bir kelimeye tespit edilince, kelime işaretlenip okumaya devam edilmeli, okuma işlemi bitince kelimenin anlamına sözlükten bakılmalıdır (Tony, 2001: 167).

—“Hızlı ve geri dönmeden okursam anlayamam.” ön yargısını aşmak, okunan materyale göre (gazete, roman, makale...) okuma hızını tespit etmek,

— Günlük hayatın telâşından ve gerginliğinden uzaklaşıp okunan parçaya yoğunlaşmayı öğrenme,

— Okumaya başlamadan önce okumaya uygun bir ortam hazırlamak,

— Çocuğun ilgi ve dikkatini çekecek materyal hazırlamak.

5-Dudak Kıpırdatma (mırıldanma):

Dudak kıpırdatarak yapılan okumalar, okuma hızını düşürerek anlamayı olumsuz etkilemektedir (Güneş, 1997: 251). Sesli okuma döneminde, sessiz okumaya yeterince yer verilmediğinden bu problem ortaya çıkmaktadır.

“Sesli okuma, özellikle temel eğitimin birinci kademesinde üzerinde önemle durulması ve öğrencilere mutlaka kazandırılması gereken temel dil becerilerindedir” (Çifçi, 2000: 178). Bu dönem sağlıklı bir şekilde geçirildikten sonra sesli okumaya daha fazla yer verilmemelidir.

Sesli okumada gözle algılanıp zihinle kavranan sözcük veya sözcük kümeleri dil yardımıyla seslendirilir. Bu alışkanlık sürekli devam ederse sessiz okuma düzeninde de bu yanlış okuma ortaya çıkar (Demirel, 2003: 80).

Çözüm Önerileri:

—Dudak kıpırdatmasını önlemek için dudaklar arasına bir mendil yerleştirilmeli (Güneş, 1997: 251),

—İlk okuma döneminde belirlenen süreyi aşmamalı,

—Cümlelerin tamamına baktırılmalıdır.

6. İçten Sesli Okuma(kafa sesi)

Sadece çocukların değil yetişkinlerin de genellikle yaptıkları bir yanlış okuma tutumu da ağız kapalı olarak yapılan iç seslendirmedir. İç seslendirme alışkanlık hâline getirilmişse normal okumada bir fren vazifesini yerine getirerek çocuğun okuma temposunu geriletir. Diğer bir yanlış davranış durumu da sadece belli kelimeler üzerinde yapılan iç seslendirmedir. Çocuk okuma esnasında kendisine çok ilginç ve önemli gelen kelimeler üzerinde duraklar, göz o noktada sabitleşerek nefes tutulur ve iç seslendirme yapılır (Türkkan, 2000: 23).

Çözüm Önerileri:

- Okuma esnasında tempolu nefes alıp verme çalışmaları;
- Okumaya başlamadan önce nefes alıp verme ritmini ayarlamak.

7-Anlayamama Endişesi:

Genellikle seviye üstü metinlerin verilmesi sonucu oluşan bir davranıştır. Okuma engelleriyle karşılaşan okuyucu kendine olan özgüvenini yitirir. Bu durum okuyucunun okuma psikolojisini olumsuz etkiler, zihinsel olarak bireyin okuma becerisi kazanmasını engeller (Demirel, 2003: 77; Maviş, 2000: 108). Okuyucunun bu durumu aşamaması zamanla bir refleks şekline gelerek okumadan uzaklaşmaya sebep olur (Sever ve Bşk., 1990: 11). Bundan dolayı bazı öğrenciler okuldan soğumakta ve hatta okul hayatlarına nokta koyabilmektedir.

Çözüm Önerileri:

- Seviye üstü metinler verilmemeli,
- Öğrencinin özgüvenini sağlayacak eserler verilmeli,
- Okuyucunun severek okuyacağı metinler verilmeli,
- Okumadan zevk alınması sağlanmalıdır,
- Hızla ilerleyen öğrencilere çeşitli ödüller verilmelidir.

8.Ön Yargılar:

Geçmiş yaşantılar sonucu oluşmuş davranışlar okumaya karşı olumsuz tutumlar geliştirebilir. Gerek öğretmenler gerekse anne ve babalar çocuklar üzerinde büyük bir etkiye sahiptirler. Onların yaklaşımları çocukların esnek ya da katı okuyucu olmalarına zemin hazırlayacaktır. Bu bakımdan model olabilecek kişilerin okumaya bakışı önemlidir.

Çözüm Önerileri:

- Kontrol edilmiş metinler yoluyla temel yaklaşımlar kazandırılmalı,
- Okuyucu, okuma konusunda serbest bırakılmalıdır,
- Okumayla ilgili ön bilgi verilirken olumsuz yargılardan kaçınılmalı.

9.Okunanı Sessiz Takip:

Sessiz okuma süresince göz yazıyı tanır tanımaz algılar ve uzun ya da kısa süreli belleğe gönderir (Güneş, 1997: 57). Bu algılama hızlı okuma ve anlamayı olumlu etkiler. Yanlış olan ise okunan metinleri okuyucunun içinden sesli okuyarak takip etmesidir. Bu yanlış okuma tutumu, hem okuma hızını hem de algılamayı olumsuz etkiler.

Çözüm Önerileri:

—Sessiz okumalarda içinden heceleyerek okuma yanlıştır. Bunu önlemek için başparmağı gırtlığa hafifçe basarak çocuğun içinden okuması engellenebilir (Sever ve Bşk., 1990: 11).

—Seviye metinleri yoluyla geriye dönüşler engellenebilir.

II. Okumayı Etkileyen Yanlış Alışkanlıklar ve Dış Faktörler

1-Parmakla Takip:

İlk okuma döneminden kalan bir yanlış alışkanlıktır. Okuyucu satırları kaybetmemek için bu yola başvurmaktadır. Okuma hızını ve anlamayı olumsuz etkiler (Sever ve Bşk., 1990: 11). Bu davranış, hızla giden gözleri engelleyerek hem beyin-göz hem de beyin-algılama zincirini olumsuz etkiler (Güneş, 1997: 252). Bu bakımdan “göz-ses uzaklığı”nı becerilerin kazandırıldığı dönemde aşılmalı ve beyin-göz takibi sağlanmalıdır. Böylece “göz-ses uzaklığı” dengelenirse okuma hızı artar (Nas, 2002: 41-42).

Çözüm Önerileri:

—Satır işaretçisi kullanılmalı (Güneş, 1997: 251),

—Satır araları çocuğun ya da okuyucunun düzeyine göre ayarlanmalı,

—Okuma parçalarının puntoları seviyeye göre ayarlanmalıdır.

2-Göz-Başla Takip:

Baş ve vücut hareketleriyle satırları takip etmek göz – satır mesafesini bozmaktadır (Güneş, 1997: 251). Bu durum gözü yorduğu gibi beyni de yormaktadır. Bu davranış, parmakla yapılan takip gibidir. Kelimeleri göz ya da başla takip ederek tek tek okuma, okuyucunun dikkatini dağıtacağı gibi algılama süresini de uzatır.

Çözüm Önerileri:

—Başın sabitlenmesi için, üstüne bir kitap konularak sağa sola dönüşleri engellenmeli,

- Okuma metni, uygun mesafeye getirilmeli,
- Satır araları ve cümle uzunlukları düzeye uygun olmalı.

3-Metin-Göz Mesafesini Ayarlayamama:

Metin-göz mesafesini ayarlama, ilk okuma eğitimi sırasında kazanılması gereken bir davranıştır. Bu dönemdeki dik oturma ya da mesafeyi tam olarak ayarlama alışkanlığı olmadığı durumlarda çeşitli sorunlar ortaya çıkar. Göz çabuk yorulur ve zarar görür (Sever ve Bşk., 1990:11). Birey, okuma becerisini kazanıp kazanmama korkusuyla uğraşırken okuma materyallerini çok farklı şekillerde kullanabilir. Okuma parçasının kendisinden uzak olması, şifreleri çözememe ve anlayamama endişesi doğurabilmektedir.

Çözüm Önerileri:

- Okuma sırasında dik oturmalı,
- Mesafe yaklaşık 20–30 cm olmalı,
- Cümlenin tamamını görmeye çalışılmalı,
- Metinler sütunlar şeklinde verilmelidir.

4-Ortam Engeli:

Okuma ortamı, okumanın gerektirdiği okuma materyallerinden yoksun olduğu zaman, okuyucunun isteğini arttıran ve motive eden temel etkenler olmayacaktır. Bu eksiklik, okuma hızını ve anlamayı olumsuz etkileyecektir. Ortamın araç-gereçlerden yoksun olması çocuğu yanlış okuma davranışlarına yöneltebilir.

Çözüm Önerileri:

- Işık gözü yorucu olmamalı,
- Okuma düzeni tek kişilik olmalı,
- Sessizlik sağlanmalı (Sever ve Bşk., 1990: 9),
- Okuma salonunda A' dan Z' ye ansiklopedisi bulunmalı,
- Okuma salonunda Türkçe sözlük bulunmalı,
- Okuma salonunda deyim ve atasözleri sözlüğü bulunmalı,
- İlgi ve seviyeye uygun eserler olmalıdır (Güleryüz, 2003: 153).

5-Amaçsız okuma:

Neyi elde edeceğini ya da neyi aradığını bilmeden yapılan okumadır (Sevinçgöl, 1989: 16). Temel okuma alışkanlıklarını edinmeyen kişilerde görülür. Bu durum düzensiz beslenen insanlar gibi her türlü abur cuburu yemeye benzer. Doğru yönlendirme olmadığından bazen çok fazla zaman kaybına neden olabilmektedir.

Çözüm Önerileri:

- İhtiyaca göre kitap ya da herhangi bir eser seçilmeli (Sever ve Bşk., 1990: 9),
- Beklenti ve ilgilerine cevap veren eserlere yönlendirmeli,
- Seçicilik özelliği kazandırılmalıdır. (Hangi eserleri niçin okuması gerektiğini bilme.)

6-Seviye Üstü Metinler:

Okuma hızı, metinlere göre değişir. Düzey üstü metinler okuyucunun hızını ve anlamasını etkiler. Okuyucuları söz dağarcığı ve hazır bulunuşluk açısından olumsuz bir davranışa iter. Okuyucunun öz güvenini yitirmesine sebep olabilir.

Çözüm Önerileri:

- Metinler okuyucunun seviyesine uygun hâle getirilmeli (kontrol yoluyla),
- Bilinmeyen Kelimelerin miktarı ayarlanmalı (7-8'i geçmemeli),
- Önemli olan çok okumak değil kalıcı ve yararlı bilgiler edinmeyi sağlamaktır (Korkmaz, 1988: 19).

7.Öğretmen Faktörü “Çiçek ol!”:

Okuma sırasında, öğretmenin öğrencileri herhangi bir şekilde sınırlandırması doğru değildir. Bu durum hem algılamayı hem bedensel hareketleri kısıtlar. Serbest düşünme ve hayal etme gücünü engeller. Okuma isteğini azaltır.

Çözüm Önerileri:

- Okuma sırasında öğrenciler kısıtlanmamalı,
- Okuma ve dinleme şekillerine karışılmamalı,
- Okuma parçası okuyucunun ilgi ve ihtiyaçlarına cevap vermeli,
- Öğretmen tarafsız davranmalıdır.

B.ÖĞRENME SORUNLARI

1.Benzer Kelimeleri Karıştırmak:

Öğrenme sorunlarından birisi de çocukların kökleri birbirine benzeyen bazı kelimeleri karıştırmalarıdır(Michel ve Gauouelin, 1990: 27) . Tüm den gelim yönteminin içinde kelime bir bütün olarak öğretildiği için her kelime yazılış biçimiyle çocuğun zihninde simgelerden oluşmuş bir imaj yaratmaktadır. Çocuk kelimenin ilk okunuşunu öğrendikten sonra ya benzer kelimelerle karıştırmakta ya da kelimeyi görür görmez kelimenin tamamına bakmadan ilk aklına geleni söyleyerek ekleri okumamaktadır. Kelimelerin ekleri atlanarak okunmamalıdır; çünkü bu tür yanlış okuma beraberinde okuduğunu anlama güçlüğünü getirecektir.

Çözüm Önerileri:

— İlk okuma dönemindeki temel okuma yanlışlarını saptayıp biraz daha seviye altı metinler verilerek çocuklara yardımcı olunabilir,

— Kelime oyunları yoluyla aşılabılır,

— Karıştırılan kelimeler belirlenerek günlük kullanıma geçirilebilir (Sever ve B., 1990: 11),

—Benzer kelimelerden oluşmuş tekerleme ve mâni çalışmaları yapılabilir,

2. Benzer Harfleri Karıştırmak:

Okumayı yeni öğrenmiş çocukların karşılaştıkları öğrenme sorunlarının başında alfabedeki bazı benzer harfleri karıştırmaları gelmektedir. İlk olarak birbirinin simetriği olan b-d, m-n, u-n gibi harfleri öğrenmede zorlanan çocuklar genellikle bu harfleri ters olarak algırlar. Ayrıca birbirinin simetriği dışında olan f-t, c-e, a-o, c-ç, s-ş gibi birtakım harflerin yazılışları birbirine karıştırılmaktadır. Birbirine benzer harflerin karıştırılması çocuğun dikkatsizliğini bazen de ilgisizliğinden ileri gelmektedir.

Öğrenme sorunları çocuğun bazı kelimeleri yanlış okuması sonucunu çıkaracağı için okunan metinde cümlenin anlamı bozulmakta ve okuma amaca ulaşmamaktadır. Bu sorunları yaşayan çocuklar okumaktan soğumakta; bazen de arkadaşlarının alaylarıyla durumu kavramayan öğretmenlerin tacizlerine maruz kalmakta, böylece bu sorun ileriki dönemlere uzanmaktadır.

Gerek ters algılama gerekse karıştırma sonucu ortaya çıkan öğrenme sorunu öğretmen tarafından zamanında tespit edilerek sorunun ileriki yaşlara taşınmasını da önlemek için çözüme yönelik çalışmaların yapılması lâzım gelmektedir (Güneş, 1996: 75).

Çözüm Önerileri:

- Birbirinin simetriği olan harflerden oluşturulmuş kelime grupları oluşturulup simetriği olan harfler renkli kalemle boyanarak yapılan okuma çalışmaları,

- Birbirine benzer harflerden oluşan kelimelerden karşılıklı gruplar oluşturarak yapılan okuma çalışmaları,

Sonuç olarak, ilköğretimin I. ve II. kademelerinde okuma etkinliğinin başarıyla tamamlanabilmesi için öğretmen ve aile faktörünün çok önemli olduğu ve özellikle öğretmenin okuma konusunda yeterli bilgi birikimi ve pedagojik formasyona sahip olması gerektiği ortadadır.

Okuma engellerinin genellikle öğretim yöntemi ve kalabalık sınıflardaki öğrencilerin sayısı ile da yakından ilişkili olduğu söylenebilir. Öğretmenin her öğrenciyle bire bir ilgilenmesi kalabalık sınıflarda son derece zordur.

Bu engellerde çok az da olsa zihinsel faktörün etkisi vardır; ama bu durum daha çok psikolojik kökenlidir. Bu bağlamda öğrenciye gerekli uygulama ve yerinde tekrar yaptırıp okuma saatleri düzenlenerek problemler ortadan kaldırılabılır.

Okumaya hazırlık döneminden eleştirel ya da seçici okuma aşamasına kadar öğretmenler öğrenciyi sürekli yapıcı yaklaşımlarla motive edip desteklemelidir. Okuma engeli olan öğrenciler sabırla takip edilip yerinde verilecek ödüllerle problemleri halletme yoluna gidilebilir.

Özellikle bire bir destek alması gereken öğrencileri ilgili birimlere yönlendirerek onları psikolojik olarak rahatlatmalı, sorunun hızla ortadan kalkmasına ortam hazırlamalı, böylece çocuğun okumadan zevk alması sağlanmalıdır.

Çocukların hedeflenen okuma alışkanlıklarını kazanabilmesi için okuma yönteminin iyi tespit edilip uygulanması gerekmektedir. Çocuklara okuma öğretilip çalışmalar bırakılmamalı, ayrıca yeni bir yöntemle okuma çalışmaları yapılarak doğru tutum ve davranışlar alışkanlık hâline getirilmeli ve çocuğun bu okuma çalışmalarından zevk alması, kendine güvenmesi sağlanmalıdır.

Bu temel sorunların aşılması, okuma engellileri için önemli bir noktadır. İyi bir okuyucu olmanın temelinde okuduğunu net bir şekilde anlama anlayışı vardır. Okuyucu, kendine duyduğu özgüvenle daha kolay karar verme noktasına ulaşır. Bu durum bireyin olay ve durumlara eleştirel bir bakışla bakması sağlamaktadır. Bu bakımdan bir şeyi doğru okumanın doğru anlamayı; doğru anlamının ise fikir üretme yeteneğini geliştireceği kanaatindeyiz.

KAYNAKÇA

- BUZAN, Tony, Hızlı Okuma, Alfa Yayınları, İstanbul, 2001.
- ÇİFÇİ, Musa, Sesli Okuma, Bilge Dergisi, AKMY, Ankara, 2000.
- DEMİREL, Özcan, Türkçe Öğretimi, PegemA Yayıncılık, Ankara, 2003.
- GÜLERYÜZ, Hasan, Yaratıcı Çocuk Edebiyatı, PegemA Yayıncılık, Ankara 2003.
- GÜNEŞ, Firdevs, Okuma – Yazma Öğretimi ve Beyin Teknolojisi, Ocak Yayınları, Ankara, 1997.
- , Hızlı Okuma Teknikleri, Ocak Yayınları, Ankara, 1996.
- KORKMAZ, Alaattin, Türkçe Kompozisyon, Ecdat Yayın ve Pazarlama, Ankara, 1988.
- MAVİŞ, Adil, Anlayarak Hızlı Okuma ve Öğrenme Teknikleri, Hayat Yayınları, İstanbul, 2000.
- MİCHEL, F.R ve GAUOUELİN, François, Anlayarak Çok Hızlı Okuma Teknikleri, İkon Yayıncılık, Ankara, 1990.
- NAS, Recep, Çocuk Edebiyatı, Ezgi Kitabevi, Bursa, 2002.
- RUŞEN, Mustafa, Hızlı Okuma, Alfa Yayınları, İstanbul, 2000.
- SEVER, Sedat ve Diğerleri, Güzel Konuşma ve Yazma, YA-PA Yayınları, İstanbul, 1990.
- SEVİNÇGÜL, Ömer, Güzel Konuşma ve Yazma Sanatı, Zafer Yayınları, İstanbul, 1989.
- TÜRKKAN, Reha Oğuz, Anlayarak Çok Hızlı Okuma, Alfa Yayınları, İstanbul, 2000.
- ÜNALAN, Şükrü, Türkçe Öğretimi, Nobel Yayınları, Ankara, 2001.
- VASSAF, B. Halim, Öğrenme Yetersizliği, MEB Yayınları, İstanbul, 2003.